

INVÄNTAR MIDDAG.
Familjen Moore Briones Eklund: Alex, 10, mamma Vania, 45, Charlie, 13 och pappa Björn, 55, kvällshänger i soffan innan de ska äta i matsalen.

”Jag gillar att göra saker tillsammans”

– Alex, det räcker, tänd inte fler nu! Allt kommer att lukta rökelse här hemma.

Det är tisdag och klockan närmar sig fem hemma hos tvåbarnsfamiljen Moore Briones Eklund. Om en halvtimme serveras soppa i matsalen med plats för 55 personer. Sedan blir det en sväng förbi klädbytesthörnan för mamma Vania.

Välkommen in i kollektivhuset Södra station i Stockholm.

Familjen Moore Briones Eklund bor i kollektiv

Ute råder ruskväder med blåst och regntunga moln. Men i familjen Moore Briones Eklunds fyrrummare är det varmt och behagligt. Alex Moore Eklund, 10, har tändt alla stearinljusen på vardagsrumsbordet och försvinner ut i hallen med en rökelsesticka. Storbarn Charlie Moore Eklund, 13, ligger på golvet i ett av sovrummen och spelar Fifa 15 och pappa

Björn Eklund, 55, sitter vid datorn i köket. Mamma Vania Moore Briones, 45, följer Alex med blicken och kastar sedan ett snabbt öga på klockan. Om en liten stund serveras middag – i den gemensamma matsalen på bottentplan.

– Det blir champinjonsoppa med nybakat bröd och pannkakor i dag. Hade det varit lax eller

kyckling hade vi fått skynda oss, det brukar vara strykande åtgång de dagarna, säger Vania Moore Briones med ett stort leende.

Som barn bodde hon i många år i ett stort kollektivhus i Hässelby utanför Stockholm. I byggnaden fanns daghem, fritidshem, tvättstuga, servicebutik och inte minst en restaurang där det serverades

med 62 andra hushåll

middag och, till en början, även lunch, alla veckans dagar. Hon var chilenskt flyktbarn till föräldrar som inte kunde ett ord svenska när de kom hit. Kollektivboendet blev en fin ingång till det nya hemlandet.

– Min spanska brytning försvann där i matsalen i Hässelby. Jag lärde mig snabbt språket, kulturen och koderna från mina

svenska vänner. Det var integration när den funkade som bäst.

De varma barndomsminnena har alltid funnits nära till hands och när Vania Moore Briones väntade första sonen var steget till kollektivhuset Södra station i centrala Stockholm inte så långt. – Jag gillar verkligen att göra saker tillsammans, att man stöt-

Text: **Nneka Amu** Foto: **Veronica Kindblad**

tar varandra med det praktiska i vardagen och att det finns gemensamma utrymmen att hänga i. Var annars har man tillgång till snickarverkstad, kuddrum, mållarum, bibliotek, gym, bastu och rörelserum i sitt eget hus? För en barnfamilj som vi är det toppen med de där extra vuxenögonen också. Vi hjälps åt att hålla koll på varandras barn. Det finns en trygghet i det. Jag har kunnat ge mina barn stor frihet tidigt.

Kvart i sex är det nästan fullt →

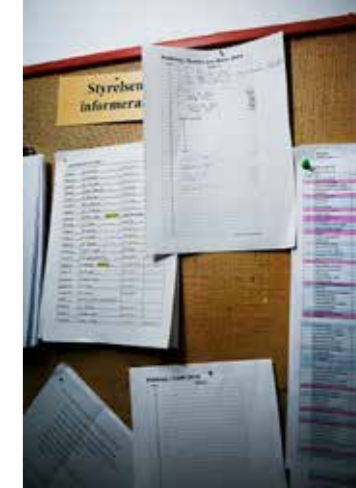

► **MATLAGSSCHEMA.** Vania och Björn kollar vad de ska laga kommande vecka. På menyn står saffransdoftande fiskgryta med nybakt bröd.

SMÅ OCH STORA MEDLEMMAR. Ola Wessley matar yngsta sonen Teodor. Äldsta sonen Elliot går på förskola i huset, men familjen bor några gator bort.

På anslagstavlan kan man se hur mycket pengar man har kvar på sitt matkonto. Man får äta på kredit för upp till 250 kr per hushåll.

Högläsning i kuddrummet med David Hösking, Morgan Carlsson och Loke Bürger.

VÄLBESÖKT. Tisdagsmiddag i en nästan fullsatt matsal.

i matsalen. Barnfamiljerna märks och hörs mest, men ett och annat medelålders par syns också till. Vissa sitter för sig, andra har samlat ihop sig i större sällskap och för livliga samtal.

Charlie Moore Eklund kommer gående från ett av borden längst ner i lokalen med en tom tallrik i handen. Pannkakorna och jordgubbssylten landade väl: ”De är inte riktigt lika goda som pappas, men helt okej”.

Vania kikar ner i en stor kast-rull.

– Finns det mer soppa? Det är bara bottenskrapet kvar!

Alla som är medlemmar i kollektivhusets matlag kan komma och äta i matsalen. Middagen serveras 17.30–19.00, måndag till torsdag varje vecka, med uppehåll för loven. Det lagas alltid 90 portioner – mat som inte går åt förvandlas till lunchlådor som fryses in och

säljs för 25 kr. Recept och inköp bestäms av husets matlagningsansvariga så allt är på plats när det är dags att förbereda maten.

– Man har två pass à 2 1/2 timme per person i månaden. Björn och jag brukar göra dem i ett svep för att ha det gjort. Det innebär att vi rattar en hel middag själva inklusive dukningen. Då startar vi i köket redan klockan tre. Annars är diskpassen mest populära, då måste man vara här först vid sex, säger Vania.

Morgan, 4, drar otåligt i en vit tröjarm som tillhör pappa Rickard Carlsson, 44. Han vill ha mer mat och mamma Frida Englund, 42, har fullt upp med att hjälpa storsyskonen Stellan, 10 och Jack, 9,

Familjen har bara bott ett år i kollektivhuset och känner sig fortfarande lite nya.

– Tidigare lagade jag all mat, sex dagar i veckan. Vi ville bryta kärnfamiljsmönstret och se vilka andra möjligheter det fanns att få ihop vardagslogistiken. Matlagen gör det här till ett väldigt praktiskt boende för oss. När barnen är större kan de gå hit och äta själva. Men det är ingen ideologisk fråga för mig, jag känner bara starkt att kan man hjälpa varandra så är det väldigt bra, säger

Rickard Carlsson.

Kollektivhuset Södra station har en gemensam Facebooksida som är flitigt använd. Här postas det allt ifrån ny information till in-

bjudningar och frågor. Någon saknar vin till lördagsmiddagen en annan behöver låna en borrh eller snabbt ha tag i en sovsäck.

– Hälromdagen var det en person i huset som behövde ha assistans med en powerpointpresentation. Som tack putsade han sedan fönstren i sin hjälpsamma grannes lägenhet, säger Rickard Carlsson.

Sambon Frida Englund beskriver sig som en råbarkad ”kollektivmänniska”.

– Jag bodde i kollektivt som 20-åring och älskar att jobba i grupp. Det är till och med roligt att städa när man gör det tillsammans. Hälromdagen bakade vi allihop bullar med barnen – urtrevligt! Den gemensamma bastun är också en stor favorit.

I ett litet rum intill tv-rummet sitter Ola Wessley, 39, och matar sonen Teodor, 6 månader, med spagetti och köttfärsås på burk.

De bor inte i huset men är ändå med i matlaget.

– Min äldsta son, Elliot, går på dagis här, det är därför jag känner till kollektivet. När jag är själv med barnen kommer jag ofta hit och äter eller så tar jag med mig mat hem. Det skapar flexibilitet i vardagen. Man behöver aldrig tänka på om man har mat hemma och man slipper diska. Ibland köper jag några extra portioner och kan bjuda vänner på spontanmiddag.

– Sisten dit är en rutten sill!

Ett lämmeltåg av barn drar ut i korridoren, svänger bryskt av åt vänster och sedan till höger in i kuddrummet. Kuddkrig följs av klättring i ribbstolarna och en och annan brottningsmatch. Men snart sänker sig lugnet och en bok tas fram och börjar bläddras i. Kompisarna slår sig ner tätt intill och sedan blir det högläsning. ➔

HOPPFULLT! I kuddrummet är det fullt ös efter middagen.

KOLLEKTIVHUSET SÖDRA STATION:

- **Fastigheten ligger** på Södermalm i Stockholm och byggdes 1987 av Svenska bostäder.
- **I huset finns 63** lägenheter och här bor människor i alla åldrar.
- **Våren 2010 ombildades** fastigheten till bostadsrätt.
- **De boende har** sina egna vanliga lägenheter men delar också på flera lokaler: Kök, matsal, festlokal, gym, snickarrum, målarrum, kuddrum för barnen, bibliotek, gästlägenhet och ett musikrum.
- **Andra aktiviteter:** Dans för barn, snickarkurs, yoga, bokcirkel med mera.
- **De vuxna i huset** ingår i ett matlag med arbetspass var fjärde vecka. Priset för en måltid är 33 kr för vuxna, 12 kr för barn upp till tolv år och 20 kr för ungdom. Gäster: 36 kr, samt 25 kr för en lunchlåda.
- **Huset har två** stora städdagar per år, en på hösten och en på våren, när de gemensamma utrymmena städas. Städeveckan brukar inledas med en gemensam frukost och avslutas med korvgrillning på gården och ibland fest.

REPKOKAL. Leontine Tunbjer (på bänken till vänster) repeterar en musikalversion av Hjalmar Söderbergs *Doktor Glas* tillsammans med sina fyra vänner Sakarias Qviström, 17, Alfred Sundberg, 16, Andreas Garsten, 16 och Lucia Wahlstedt, 17.

I rummet bredvid, rörelsesalen, sitter ett gäng ungdomar i en ring på golvet och bläddrar i varsin pappersbunt. Kollektivhusbon Leontine Tunbjer, 16, och fyra vänner repeterar en musikalversion av Hjalmar Söderbergs *Doktor Glas* för en ny teatergrupp, Unga Carpa.

– Det finns bara en enda replokal på teatern, därför hänger vi här, säger Leontine Tunbjer.

På väg tillbaka till lägenheten stannar Vania Moore Briones till vid "återvinningscentralen", eller bytshörnan. Ett par byxor som blivit för korta, en bra bok som lästs ut eller en storväxt yuccapalm byter plats och blir som nya hemma hos en granne.

– Jag hittade en par skinnbyxor här förra veckan. De sitter som en smäck. När ungarna var små köpte jag nästan aldrig nytt. Nu är de ju lite mer fåfänga...

Alex, Charlie och Björn Eklund har bänkat sig framför tv:n. Läxor är gjorda och äntligen ska Zlatandokumentären ses. Båda sönerna spelar fotboll och förväntningarna är höga.

– Barnen tillbringar ju mer tid här i lägenheten nu när de är större. De är inte lika lockade av att hänga i de gemensamma utrymmena längre. Men det hör väl till i deras ålder, säger Björn Eklund.

Han hade aldrig bott i kollektiv innan familjen flyttade hit, men

han kände folk i huset.

– Jag tycker att det är toppen här. Aktivitetsnivån har gått upp de senaste åren och det är en skön stämning. Det borde byggas fler kollektivhus tycker jag. Tyvärr saknas en social medvetenhet hos dagens stadsplanerare och arkitekter.

De två sönerna är inte fullt så entusiastiska när de får ge sin syn på saken.

– Visst, vi trivs, men vi hade fler kompisar i huset förut. Hänga i kuddrummet, hur kul är det nu? Gymmet och snickarverkstaden är vi för unga för att vara själva i, säger Charlie Moore Eklund.

– Vi gillar mest att leka med jämnåriga. När kompisar kommer hit tycker de att allt är jättespännande, men har man bott här så länge som vi så tröttnar man, säger Alex Moore Eklund.

Vania Moore Briones ler roat. – Charlies bästis bor faktiskt en trappa ner och även Alex bästis bor i huset. I Alex ögon finns det något magiskt i en flytt. Han tycker att det är en mänsklig rättighet att byta boende. Jag kan förstå det. Det finns inget som säger att vi måste bo kvar här för alltid. Ska vi flytta blir det nog till ett hus eller radhus med lugnt läge och trädgård. Men så länge killarna går i skolan är det inte aktuellt. Det är toppen att bo i stan med barn. □

KLÄDSTOPP. Familjen Englund Carlsson, mamma Frida, pappa Rickard och sonen Stellan stannar till vid klädbytshörnan efter middagen.

NYGAMMALT. I byteslådan i tvättstugan lägger grannarna ner hela och rena kläder de tröttnat på. Det som blir över skickas till Stadsmissionen.

FÖRDELAR MED KOLLEKTIVHUS

- ✓ **Livspusslet!** Vardagen blir lättare – och roligare – när man hjälps åt med matlagning, barnpassning och annat praktiskt.
- ✓ **Tryggheten.** Du känner dina grannar väl.
- ✓ **Gemenskapen.** Att ingå i ett socialt nätverk ger en känsla av samhörighet.
- ✓ **Du sparar pengar.** Det är billigare att dela, byta och hjälpas åt, till exempel: Gemensamma tidningsprenumerationer, hobbylokaler, bilpool och så vidare.

NACKDELAR MED KOLLEKTIVHUS

- ✓ **Du kan sätta** dig vid dukat bord de flesta av årets dagar.
- ✓ **Du slipper diska** varenda dag och bära tunga matkassar.
- ✓ **Ökad jämställdhet.** Du och din partner delar på det obetalda arbetet oavsett kön.
- ✓ **Dina barn växer** upp tillsammans med andra barn och vuxna.
- ✓ **Tjafs.** De boende kan ha olika syn på hur saker ska skötas och det kan bli hetsiga diskussioner...

- ✓ **Olika toleranströsklar** vad gäller till exempel stökighet skapar lätt konflikter.
- ✓ **Du behöver vara** mer social än i ett vanligt flerbostadshus.
- ✓ **Barn syns och hörs** – och är därför en del av alla hyresgästers vardag.
- ✓ **Olika syn på** barnuppfostran kan göra det svårt att komma överens föräldrar emellan.
- ✓ **Det krävs** eller åtminstone förväntas ofta att du är delaktig i aktiviteter och engagerar dig.

Gemensamt målarrum och snickarverkstad finns i huset.